

וישב, המדור- הגיגים, ד"ר חזות גבריאל

כרוניקה של שנאה!

קשה עד מאוד היא שנאתם של אחים, דווקא בשל היותם אחים. השנאה חודרת דרך סדק צר, כיאורח בלתי רצוי וכמחשבה תמימה ועם הזמן היא מקבלת ממדים של עובדה מוכחת ובלתי ניתנת לערעור. מערכי הנפש לש האדם מקבלים תפנית וכוחות ההגנה מפני מצבים נוראיים אלו מתקפלים. כל השלבים הללו מתוארים בתורה. כרוניקה ידועה מראש שמסופה הטראגי סבל כל עם ישראל.

וַיֵּרָאוּ אֶחָיו – הם סך הכל רואים, מתבוננים, מנסים להבין את פשר 'כתונת הפסים' ואת אהבת האב לבנו. זו אינה ראייה פשוטה, עובדתית, זרה, אלא ראייה של אחים. לאחים יש ראייה מסוג מיוחד.

כִּי־אֶתְּוֹ – ההתבוננות גורמת לכך שיוסף מעתה יהיה במוקד. כי- **אֹתוֹ**, הוא, יוסף האחראי למצב העגום שבו הם שרויים, לקנאה הסמויה הרתחת כלבה מתחת לפני השטח. לא המציאות הבלתי נשלטת, לא אופיים של האחים, לא התנהלותו של האבא האוהב והאהוב, יוסף הוא הכתובת. יוסף מצידו, מוסיף עוד הרבה קיסמים למדורה. הוא אינו חש בסערה המתקרבת. הם מסתירים זאת ממנו כיאה לאחים.

אָהַב אֶבְיָהֶם – זו כבר תיאוריה פסיכולוגית ממוסדת. התיאוריה מבוססת על עובדות (כתונת פסים). עובדות אלו מתפרשות על ידם באופן שלשנאתם יהיה הסבר הגיוני. הוא הלא אביהם לא רק אביו, מדוע אם כן שיזכה להעדפה? אם אביהם אוהב אותו כלומר שאותם הוא שונא! לא אוהב אותו יותר מהם, אלא אוהב אותו בלבד.

מִכָּל־אֶחָיו – זו אינה נקודת מבט פרטית של מי מן האחים. ההשוואה כאן הינה בין יוסף לבין כל האחים. כאשר כל האחים פגועים, לא ייתכן שיוסף יצדק. המחשבה הקולקטיבית מגבירה את עוצמת האמונה בתיאוריה שנוצרה. לא רק אני חושב כך, כל אחי חושבים כך!

וַיִּשְׁנֹאוּ אֹתוֹ – הלבנה מתפרצת. היא אינה נסתרת ואינה נדחקת אלא גלויה ושורפת. השנאה מופנית אליו בלבד, אל **אֹתוֹ**. זהו הביטוי המתחיל את התהליך והוא הביטוי המסיימו, המצביע על הכתובת, **כִּי־אֹתוֹ**.

וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלוֹם – התורה אינה מתארת מצב עובדתי אלא מצב קוגניטיבי. גודל השנאה נטל מהם את היכולת אפילו לדבר לשלום. השנאה לא רק חדרה אל הלבבות אלא הקימה 'קיר מגן', קיר של שנאה.

להערות: hazutg@gmail.com

לאתר- gabihazut.co.il